

ĐÔI ĐIỀU SUY NGHĨ...*SOMETHING TO THINK ABOUT...***LÊ VĂN QUỲNH^(*)**

Hòn Trống Mái nằm ở phía dưới chân đồi 79 nơi cao nhất của dãy núi Trường Lệ, gồm một phiến đá rộng bằng dăm chiếc chiếu đôi, trên đó có hai hòn đá màu nâu đen. Truyền thuyết kể rằng, thần linh đã hóa đá đôi vợ chồng trẻ, nghèo nhưng thương nhau thành đôi chim biểu tượng vĩnh hằng của hạnh phúc lứa đôi. Hòn đá lớn tượng trưng cho con Trống hơi nghiêng về phía đông. Hòn nhỏ chênh chao mộng mị là con Mái đậu ở phía tây. Nhưng rất có thể, xứ Sầm Thôn xưa chốn che bởi dãy Trường Lệ đã được tạo hóa chọn làm nơi giáng thế cặp Trống Mái để dương âm kết phối, biểu trưng sinh thực khí cho vạn vật giao hòa?

Ngày nay, mặt đá hòn Trống Mái đã không còn lồi chồm, xù xì vì đã có biết bao bàn chân, đôi tay đặt lên đây. Phải khó nhọc lắm, người trông coi khu thắng tích tuổi còn khá trẻ mới có thể ngăn đám trẻ đang giơ tay kiễng chân túm níu hòn Trống, hòn Mái để chụp hình, quay clip,... Chỉ khi đám trẻ đi rồi, người bảo vệ mới lăm bắm phàn nàn việc hòn Mái bị xê dịch chùng gang tay đã hơn một năm nay.

Sự dịch chuyển của hòn Mái so với định vị ban đầu không chỉ dừng ở đồn đoán mà rất có thể là sự thật. Nó không giống như hòn đá “tự lớn” mỗi năm cao thêm vài phân như dân gian truyền tụng ở chùa Trinh Tiết của tỉnh Hà Nam. Với công nghệ và trình độ khoa học bây giờ, việc tôn tạo nhằm bảo vệ giữ nguyên vị trí ban đầu của hòn đá chỉ là chuyện nhỏ. Nhưng đây không phải là hòn đá vô tri, nó có nội tâm lưu

dấu những bí ẩn linh thiêng, có thể cất tiếng và sự xê dịch vị trí của nó đã báo hiệu một sự sang chấn về văn hóa nhiều hơn là sai lệch về tọa độ?

Vâng, có thể lắm chứ! Chỉ xin dẫn ra một ví dụ về sự di dịch văn hóa: Nhân loại đang bước vào thời kỳ Cách mạng công nghiệp lần thứ tư (4.0), văn hóa cũng được toàn cầu hóa, hiện tượng “cấy” văn hóa cùng nhiều thứ phản văn hóa đã len lỏi thâm nhập vào từng ngõ ngách của đời sống xã hội; gây nên hiện tượng xê dịch văn hóa bản địa và văn hóa truyền thống. Xin lấy một ví dụ về sinh hoạt tín ngưỡng của một bộ phận người Việt: Nếu như Phật giáo coi cuộc sống con người là sự luân chuyển kiếp này sang kiếp khác, mỗi người phải gắng tu thân, hướng thiện để kiếp sau được hưởng thành quả do mình để lại từ kiếp trước thì giờ đây, nó bị xê dịch do không ít người đã dùng tiền và lễ vật quý hiếm để nhờ các vị sư hay ông thầy dâng sao giải hạn cầu xin phúc phận. Cũng có thể dẫn thêm: Nơi chùa chiền đáng ra phải là chốn thanh tịnh, trầm mặc thì bây giờ lại trở nên vui vẻ, tấp nập, nhiều chỗ được tu sửa trông điệu đà, sang chảnh rất,... hợp mốt.

Như vậy, phải chăng chính con người chứ không phải thế lực nào khác đã tác động dẫn tới làm lay chuyển những giá trị lâu nay được coi như bất biến? Phải chăng nét tốt đẹp của văn hóa truyền thống phải được chăm sóc bảo giữ, vì nó là nét đặc trưng luôn đồng hành cùng sự đi lên của dân tộc.

Ngày nhận bài: 05-12-2018. Ngày biên tập xong: 11-01-2019. Duyệt đăng: 21-01-2019

(*) NGU'T. Hội viên Hội Văn hóa Nghệ thuật tỉnh Thanh Hóa, lequynhls1251@gmail.com
Mã số: TCKH13-21-2019